

Locuința Redactorului

si

Cancelari'a Redacțiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Articolele nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespunzătorii regulari ai „Federationii.”
Articuli tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretala de Prenumeratiune:

Pre trei luni . . . 3 d. v. a.
Pre siese luni . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 luni 15 „ = 15 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscriti:

10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrale pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

*Din caru'a serbatoarei catoliciloru nume-
du proximu alu diurnariulu nostru va aparé nume
duminec'a venitoria.*

Redactiunea.

Pest'a, 6. sept. 1870.
25. aug.

Evinemintele mari se succedu cu un
ate nespusa. In Nr. trecutu anuinciamu, ca ar-
mat'a lui Mac-Mahon fu inchisa de tote partile
la Sedan si ca fu silita a capitula; ca imperatulu
Napoleonu si-predede sabia in manele regelui Vil-
helmu si asié se fece prisionieru acestuia. Tote
aceste sciri se confirma asta-di prin una multime
de telegrame.

Aceste sunt evenimente, cari cutrierara tota
Europ'a. Nu vomu vorbi aci despre impressiunea
ce o produse in noi fapt'a betranului si nepotin-
tiosului imperatu d'a se dá de buna voia in ma-
nele regelui prusescu, umilindu se si pre sine si
pre Franci'a; ca ci una asemenea fapta dora nece ca
se afla in istoria. Nu vomu vorbi despre dinasti'a
lui Napoleonu, daca, dupa una asemenea tradare,
mai pote avé locu pre tronulu Franciei, ca-ci asié
ce-va nece ca mai pote veni in socotela. Trebuie
inse se accentuamu, ca caderea lui Napoleonu III.
va servi pururea de exemplu si de doveda popo-
reloru, ca se nu si-incredintieze sortea, loru nece
una data unu singuru omu, fia elu ori ce geniu,
fia elu ori catu de providentialu. Eca, una statu
poternicu ca Franci'a, unde ajunse sub sistemulu unu
guvernu egoistu, dinasticu si tiranu! Care romanu nu
va deplange asta-di sortea Franciei si nu va fi
ingrigitu ca, considerandu situatiunea trista actu-
ale a Franciei, ce are ore se se intemple in Euro-
pia? Ce facia va lua Europ'a in viitoriu? Care
omu va sci se faca combinatiuni juste a supra
situatiunei grave?

Noi credemu cu tote aceste, — si ereditia
nostra este tare,—ca geniulu bunu planeza inca a
supra Franciei, si ca, d'in mortea despotismului,
Franci'a va casciga vietia si poteri noue; ca se va
intari, regenera si ca, in fine, se va arca demna
de numele si trecutulu ei.

Casulu de la Sedan, se intielege, a produsu
in Parisu cea mai profunda consternatiune si do-
rere, nu pentru Napoleonu seu dinasti'a lui ci
pentru situatiunea grave. Inse francesii nu si-au
perdu curagiulu, ba nenorocirea i-a intr'unitu pre
toti la sustinerea luptei. Iuliu Favre a esclama-
matu in Corpulu legislativu, dupa ce Palicao
anuncia intemplerarea de la Sedan: Suntemu reso-
luti a continua lupt'a cu totii pana la morte pen-
tru patria! si camer'a intrega fu petrunsa de acelu-
a-si sentimentu.

Asta-di nu mai conduce dara Napoleonu III.
destinele Franciei, asta-di numai Franci'a se pote
mantui.

Miscamintele de acolo areta, ca republic'a are
da fi mediu-loculu de scapare. Noi credemu ca
republic'a este de una cam data numai forma, si
ca, inainte de tote, esenti'a este salvarea Franciei.
Un-se-vcru partidele pentru a proc'ama numai
decatu republic'a, nu scimu; ce'a ce scimu este, ca
toti francesii, sub ori-ce forma de guvernare, tre-
buie se-si dee man'a pentru a nu senti decatu
un'a, pentru a nu voi decatu un'a, adeca mantuirea
patriei si alungarea inamicului de pre teritoriulu ei.

Inse spre acesta se recere sange rece, orga-
nisatiune rapede, mediu-loce enorme, vointia ne-
clatita si, mai pre susu de tote, intrunirea poteri-
loru morali si fisice. Cea mai mica confusiune,
cea mai mica turburare, desperatiune seu neincre-
dere aru insemna pritiune. Credemu, ca toti francesii
voru intielege pericolulu si situatiunea, si ca
Franci'a posiede inca barbatia si puterea, cari i
sunt necesarie pentru a scapa de abisulu desas-
trozu. Nu Napoleonu, nu armata lui Mac-Mahon,
nu armata lui Bazaine au fostu speranti'a nostra,
ci Franci'a, natiunea franceza, carea este mare si
poternica. Da, numai Franci'a, numai natiunea
franceza ne au facutu, si ne face inca se credemu,
ca ultim'a si glorios'a invingere va fi a Franciei;
da, repetimu, ca acesta credintia a nostra este si

remane nestramutata. Atunci, candu va peri Fran-
ci'a; atunci, candu nu va mai existe nece unu
simbure de patriotismu francezu: atunci natiunea
romana d'in Orientulu Europei inca va poté dice:
tote s'au finitu; atunci germanismulu seu mosco-
vifismulu ne va fi inghititu pentru totu de-un'a.
Si care este ore romanulu, care se preda peritea
Franciei si natiunii noastre? Franci'a, chiaru si umilita pentru unu
momentu, — daca sortea inesorabile va voi acesta,
— se va scola d'in nou spre glori'a umanitati, a
civilisatiunei si a progresului, si atunci natiunea
romana inca si-va serba serbateri'a cea mare, la
carea ne chiama geniulu lui Georgiu Sinca i,
si la care se pregatescu toti romanii.

Inse fu este asta-di tempulu ilusiuniloru,
candu intregu elementulu romanu se afla in cea
mai critica pusetiune facia cu cele doue elemente
terribile, adeca elementulu germanu si elementulu
slavu cari, precum se vede, si-au datu man'a, pen-
tru a readuce epoca ordelor barbare; asta-di, in
facia pericolulu comunu, elementulu romanu tre-
buie se se unesca; asta-di, Portugalia, Spania,
Franci'a, Italia, Romania, tota suflarea latina,
trebuie se-si dee man'a in lupt'a pentru conserva-
rea propri'a; asta-di, intrega rasa romana trebuie
se fia inspirata de acelu-a-si sentimentu, de ac'a-
si vointia si se aiba unu singuru scopu: conser-
varea, independint'a si existint'a loru. Daca Italia
de una parte, si Spania si Portugalia de alta se
voru uitá cu indiferentia la caderea Franciei, —
pusetiunea Romaniloru in Orientu este multu mai
critica, decatu ca intreventiunea loru inca se pota
fi reclamata, — atunci, in scurtu, Germani'a prus-
sificata a Dni Bismarck va dicta intregi Europe
legi; atunci, presté putienu, vomu vedé pre Itali'a
dismembrata intre principii germani, maltratata si
tiranisata ca in trecutu; atunci, pre tronurile Is-
paniei si Portugalié vomu vedé câte unu principe
Hohenzollern, cu ministri si cu totu felulu de
curtisanii nemtiesci; atunci vomu vedé introdusu
feudalismulu celu mai barbaru in tota Europ'a....
si care reu nu va mai urma?

Se lasamu frie'a. Nece germanismulu, nece
panslavismulu, fia in deosebi, fia intr'unitu, nu
sunt atatu de infricosiate, precum s'ar crede, pen-
tru rasa latina, daca acesta si-va intruni tote po-
terile. Acesta rasa a fostu pururea persecutata de
totu felulu de orde barbare, si cu tote aceste s'a
sustienutu, pentru ca este neinfanta, si ca atare
eterna. Una contielegere buna intre tote ramuile
acestei rase, unu Congresu panlatinu,
unde s'aru statori principiele unei procedure co-
mune contra totoruru atacuriloru ostili, si atunci
va fi alungata ori-ce temere.

Idea Congresului panlatinu,
incatu scimu noi, si-are originea in Bucuresci, si,
ni-se pare, este emisa de dlu V. Maniu. Daca in
anulu trecutu, acesta idea n'a fostu in destulu des-
batuta decatu de uniculu diurnariu „Columna
lui Trajanu”, apoi asta-di ar' fi tempulu,
ca se-o propage si diurnalele cele mari, franceze,
italiane si spaniole.

Credemu, ca Franci'a va mai avé atata po-
tere, ce se alunge de asta-data pre inamicu, —
inse dupa ace'a, ori-ce indolintia ar' fi stricatiosa.
Congresulu panlatinu nu se va mai poté amena
Numai una contielegere si numai una aperiare co-
muna va poté apoi mantui elementulu latinu.

De pre campulu resbelului.

In actualulu resbelu d'intre Franci'a si Prus-
sia a intrevenu una catastrofa ne mai pomenita
in istoria resbeloru, carea implu cu cutremuru
si spaima animele nostre, si, potemu dice, pre in-
trega Europ'a. Nu incapa inoieia, ca acestu res-
belu a fostu de la inceputu forte bogatu in mo-
minte cutrieratorie si consternatorie, inse momen-
tulu celu mai infioratoriu d'intre tote a intrevenu
in diu'a de 2. septembrie. Si anume, firulu elec-
tricu ni aduse in 3. sept. urmatori'a scire tragica:
Berolinu, 3. septembrie. (Oficialu). Regele cãtra re-

gin'a August'a in Berolinu: „Sedan, in 2. sept.
dimetate la 2 ore d. m.: Intrega armata a ca-
pitulatu in Sedan, prin ce toti au devenitu priso-
nieri; chiaru in momentulu acestu-a s'a inchiaiatu
capitulatiunea cu generalulu Wimpffen, care a
latau comand'a in loculu ranitulu maresialu Mac-
Mahon. Imperatulu s'a predatu numai mo de
tiatu tote regintié d'in Parisu. In data ce voi
conveni cu diinsulu, i-voiu detiermuri loculu unde
va ave se petreca. Ce schimbare prin providint'a
dumnediesca! „Asié dara, intreg'a armata a lui
Mac-Mahon a capitulatu in 2. sept. dupa media-
di; bravulu ei conducatoriu, care de siguru si-a
cautatu mortea in mediu-loculu luptei sangerose,
jace greu ranitu, si imperatulu Napoleonu s'a pre-
datu ca prisionieru in man'a regelui prusescu.

Marturisimu, ca n'amu credintu si n'amu po-
tutu crede nece una-data, ca treb'a se se desvolte
pana la unu asemenea actu tragicu si unien in
istoria poporeloru, precum e celu d'in 2 sept. ca
armata franceza se capituleze pre vietia seu morte
si ca in fruntea capitulantiiloru se stee insu-si im-
peratulu, unu Napoleonu.

Nu voimu se cercamu, ca ore armata fran-
cesa, carea fu batuta de nemti in apropierea con-
finieloru Belgiului, n'ar fi potutu scapa pre terito-
riulu neutralu alu Belgiului si se depuna acolo
armele? — Si, la casu candu nu s'ar fi potutu in-
templá acesta, ore imperatulu Napoleonu, ca omu
singuratecu, nu si a potutu gasi unu mediu-loce
de scapare, crutiandu estu-modu pre Franci'a de
rusinea, ca domnitoriulu Francesiloru, nepotulu
invingatoriulu lunei, se-si depuna sabia in manele
regelui prusescu? Seu atatu de mare a fostu des-
perarea lui, incatu i-a lipsitu puterea d'a lua unu
revolveru spre a-si termina vietia, pentru ca estu-
modu se nu maculeze suvenirea, ca a existatu unu
nume, carui-a singuru are ai multumii tronulu
francesu si, daca nu s'a mai potutu sustiene pre
tronu, celu putienu se nu batutu joce-
resca a acestu nume? Dicum, nu voimu
se scriuamu tote aceste, ci ne marginimu numai a
dechiará, ca, de-si imperatulu Napoleonu este pri-
sonierulu prussiloru, Franci'a si, dinpreuna cu ea,
natiunea franceza traiescu inca si voru trai totu
de-un'a!

In urm'a catastrofei d'in 2. sept., guvernulu
francesu a emis urmatori'a proclamatiune cãtra
natiunea franceza: Francesi! Mare nenorocire a
venitu preste patria; dupa lupte eroice de trei
dile contra 300.000 inimici, armata lui Mac-
Mahon, constatatoria d'in 40.000 feteri, fu prinsã.
Generalulu Wimpffen, care a latau comand'a in
loculu lui Mac-Mahon, devenitu greu ranitu, a sub-
semnatu capitulatiunea. Acesta nenorocire terribila
nu ni-a slabitu curagiulu. Parisulu se afla in stare
de aperiare; poteri militare ale tieriei se voru
organisa; preste putiene dile va sta una armata
sub murei Parisului, una alta armata se va orga-
nisa la fluviulu Loire. Patriotismulu si energia
vostra voru salva Franci'a. Imperatulu fu prinsu
in lupta. Guvernulu, in contielegere cu autoritãtile
publice, ié tote mersurele, pre cari le pretinde
seriositate intemplaminteloru. — Unu telegramu
d'in Parisu, datatu d'in 3. sept., spune: Guver-
nulu comunicã in senatu si in corpulu legelativu
despre nenorocirea maresialului Mac Mahon si de-
spre erumperea nesuccesa a lui Bazaine d'in Metz.
Ministru resbelului, Palicao, dice: Guvernulu
va intrebuintia tota energia si nu se va oprí,
pana candu nu va fi alungata de pre teritoriulu
francesu tota rasa prusesca. Favre dice: Suntemu
nã in aperiare pana la morte. Favre propune a
se concentra poteri in manele lui Trochu. Ca-
mer'a si Palicao protestara. Cu acesta s'a termi-
natu incidentulu. S'a recunoscutu urgentia pro-
jectului de lege, care conchiama sub arme pre
toti barbati casatoriti si necesatoriti de la 20
pana la 35 de ani. — Unu altu telegramu d'in
Parisu, cu datulu 4. septembrie, ni aduse scirea,
ca in siedintia corpului legelativu, tienuta la
ora dupa mediulu noptii, Palicao a anuinciatu
cumca una parte a armatei se afla in Sedan; ér

cealalta parte a capitulatu. Imperatul e prisionieru. In fati'a acestoru sciri, ministeriulu nu pote suscepe desbaterea a supr'a consecutiiloru possibile a le acestei intemplantari, ca-ci ministrii nu sunt inca uniti in acesta privintia. Dreptu-ace'a Palicao cere amenarea desbaterei pre d'f'u'a urmatiora. Jules Favre propune, ca camera sa se de la imperatul si dinasti'a lui tote drepturile, garantate prin constitutiune, si se alege una comisiune d'in sinulu seu, investita cu tote drepturile de guvernare, a carei-a misiune va fi d'a alungá pre inamicu de pre teritoriulu francesu; comisiunea inse se recunosca pre Trochu de guvernatoriu alu Parisului. Acesta propunere fu aseultata cu tacere profunda. Camera se va intruni la media-di.

Scirile venite d'in Berolinu ni spunu, ca lupt'a d'in 1. sept. s'a inceputu la 8 ore demaneti'a si a duratu 11 ore. Batai'a s'a intemplantu in jurulu cetatii Sedan. I're langa tota luptarea eroica a francesiloru, cetatea fu incungiuata, cátra sera, cam de 200.000 nemti. Pre tempulu acestu-a marea de neputinta a francesiloru; spunendu, ca armata francesa e gata pentru negociari. Prussia cerura se se predde pre vietia si morte. Parlamentariulu se rentorse cu nunciulu acestu a in castrulu francesu, decidendu-se ca, pana la sosirea respunsului d'in partea francesiloru, se se sisteze inimicetiele. Cam dupa una ora, merse in cartirulu principalu prusescu adjutantele generalu, Reille, anuciandu, ca capitularea pre vietia si morte s'a primitu. Totu-odata immanuá regelui Vilhelmu unu autografu alu imperatului Napoleonu, in care dice, ca ar' fi doritu se móralovitu de man'a inamicului, inse, dupa-ce a cercatu in zedaru glontulu ucigatoriu, nu-i remane alta-ce de facutu, decatu se-si depuna sabi'a in man'a regelui. — Numerulu militariloru francesi, prinsu estu-modu la Sedan, se urca la 80.000 fetiori. D'intre comandantii corpuriloru de armata lipsese generalulu Faily, pre care, precum se dice, l'a impuscatu unu militariu francesu, fiindu ca n'a voitu se merga intru ajutoriulu lui Mac-Mahon.

Unu telegramu d'in Brussel'a ni-aduce scirea, ca armata principelui de corona prusescu, a generalului Steinmetz si armata principala innainteza spre Parisu. Se afirma cu siguretate, ca in 8 d'fle voru sta innaintea Parisului 400.000 prussi. — Unu altu telegramu d'in Brussel'a ni-spune, ca principele Fridericu Carolu, incunoscintandu pre maresialulu Bazaine despre capitularea armatei lui Mac-Mahon si despre prinderea imperatului Napoleonu, l'a provocatu se capituleze. Bazaine inse a respinsu acesta provocare, dechiarandu, ca cunosce numai unu domnu, de la care are se primesca ordinatiuni, si acelu-a este, poporul francesu suveranu.

Catu despre maresialulu Mac-Mahon, scirile ce le primiramu ni spunu, ca elu e greu ranitu prin una impuscarea in pieptu. Unu telegramu d'in Berolinu spune, ca maresialulu a comis una suicidere, ce'a ce se constata si d'in partea militariloru francesi, cari, dupa capitulatiunea de la Sedan, au scapatu pre teritoriulu belgiannu. Si anume, acesti-a enareza, ca maresialulu Mac-Mahon s'a opusu cu tota resolutiunea contr'a capitulatiunei, ba a amenintiatu chiaru si pre Napoleonu, care voia se capituleze, si nesuccedendu-i a-lu abate de la acesta idea, s'a incercatu a se sinucide, cu care ocaziune s'a vulneratu greu. Totodata se dice, ca maresialulu a intreprinsu, contr'a vointiei sale, mersulu de la Rheims cátra Montmédy, carele a dusu armata francesa la capitulatiunea de la Sedan.

Unu telegramu d'in Berolinu ni spune, ca imperatul Napoleonu si-a alesu castelulu Erdmannsdorf in Silesi'a, unde voiesce se petreca ca prisionieru prusescu pana la terminarea resbelului. Totu d'in Berolinu ni veni scirea, ca Napoleonu a primitu in cartirulu principalu prusescu pre c. Bismarck, care l'a intrebatu, ca cine exercita acum'a poterea guvernamentale in Franci'a, la ce Napoleonu i-a respinsu, ca dinasti'a. La intrebaraa ulterioara a lui Bismarck, daca Napoleonu e aplecatu la negociari de pace, i-a respinsu, ca elu, ca prisionieru, nu pote face nemicu si ca numai guvernulu d'in Parisu e autorisatu la negociari. — In urm'a acestor'a, Bismarck a incunoscintiatu pre toti reprezentantii diplomatici ai Prussiei, ca prinderea imperatului Napoleonu nu are neci una infuintia a supr'a continuarii resbelului.

Scirea mai importante, inse neci de catu surprindetoria, ce o primiramu de pre campulu resbelului, este ca principele de corona prusescu si-a inceputu mersulu seu spre Parisu.

Nu incape indoieia, ca in aceste mominte critice ochii toturor'a sunt indreptati spre capital'a Franciei; dreptu-ace'a se vedemu ce se petreca acolo. Telegramele ce le primiramu in 5. sept. ni

spunu, ca una multime immensa de poporu cutriera bulevardele; gard'a nationala si mobila fure primate pre totu-tindene cu aplause. Statu'a cetatii Strassburg fu illuminata. Indata dupa sosirea scirei despre prinderea imperatului, s'a constituitu urmatoriulu guvern provisoriu: Favre (esterne) Simon, Picard, Pelletan, Crémieux, Ferry, Bizoin, Rochefort, Arrago si Page. Kératry e prefectulu politiei, Etienne primariulu Parisului, Gambetta ministru alu interneloru, Magnin alu financiiloru, Crémieux alu justitiei, generalulu Leflo ministru de resbelu, Grevy secretariu de statu, Lafertu jeon secretariu generalu alu guvernului provisoriu. Valentinu Engelhardt s'a tramisu in Alsati'a ca secretariu militariu si civilu. — Corpulu de armata alu lui Vinoy se retrage la Parisu intactu. — Unu altu telegramu d'in Parisu, datatu d'in 4. sept. ser'a, spune, ca tribunele si sala corpului legelativu sunt ocupate de poporu, care cere detronarea dinastiei si proclamarea republicei. Majoritatea deputatoru parasescu sala sedintieloru. Gambetta ministru, inse tote sunt in zedaru. Pre strade domnesce agitatiune nedescriptibila si se audu strigete: Traiesca republic'a! Poporatiunea fraternizeza cu gard'a nationala si cu militarii. Gambetta si deputatii d'in stanga proclamade tronarea dinastiei. Se asigura, ca una deputatiune a deputatoru d'in stanga camerei merge cu poporulu in Hotel de Ville, pentru a proclama urmatoriulu guvern provisoriu: Trochu, Gambetta, Simon, Pelletan, Favre, Ferry, Kératry, Crémieux, Picard si Grevy. — Unu altu telegramu ni spune, ca una multime forte mare de poporu, adunatu la Hotel de Ville, cere republic'a. Se asigura, ca guvernulu provisoriu e degiá constituitu.

Scirile ulterioare d'in Parisu ni-spunu, ca republic'a francesa s'a publicatu prin una proclamatiune. Corpulu legelativu s'a dissolvatu si senatulu a abdicatu. — Fabricarea, comerziulu si vinderea armelor sunt libere. Dupa una impartesire a ministriului, avangardele prusesci au innaintatu pana la Luvois. — Imperatés'a Eugeni'a a parasitu Parisulu in 4. sept. la media-di, si ser'a a ajunsu in Belgi'a.

Unu telegramu d'in Vien'a ni aduce scirea, ca maresialulu Mac-Mahon a repausatu in urm'a raneloru ce le-a primitu, si generalulu Canrobert e ranitu. — Unu altu telegramu d'in Copenhag'a ni-spune, ca admiralulu francesu a sositu acolo in 4. sept, si a conferatu cu consululu francesu. — Flot'a francesa a primitu ordinu, se se adune la Kjoegebucht. — Precum se vede, resbelulu Franciei contr'a Prussiei a ajunsu in stadiulu alu doioilea; elu a incetatu d'a mai fi resbelu dinasticu, ci s'a straformatu in resbelu nationalu; acum nulu va mai portá imperiulu, ci poporulu — republic'a. Deci se speramu in invingerea armelor republicei francese!

Indreptare importante.

In Nr. 81. alu diuariului nostru, pagin'a prima, a dou'a epistola d'in Bucuresci, aline'a ultima, s'a scrisu: „Una imprudenta miscare la Bucuresci“ in locu de: Una imprudenta miscare la Ploiesci. Acesta sminta n'a potutu se provina decatu d'in neobservarea decopiatoriului, ca-ci se scie, ca miscarea neinsemnata s'a redusu numai la Ploiesci. Facemu acesta indreptare, pentru ca nimene se nu potá fi dusu in vatecire.

Asociatiunea transilvana.

Asociatiunea transilvana pentru cultura si literatur'a poporului romanu este una institutiune multu mai insemnata si mai folositoria pentru romani, decatu ca se nu ne ocupamu mai cu de-adinsulu de adunarea ei generale de estu-tempu, deschisa in 8. aug.

Abié ni a remasu altu terenu, abié ni-au remasu alte poteri concentrate pentru a vindecá ranele nostre provenite d'in trecutu, decatu acesta Asociatiune carea, mai vértosu pentru Transilvani'a si partile adessate, este chiamata a acitiá si a nu lasá se se stinga foculu sacru alu Vestei. Fratii naseudeni au doveditu unu viu interesu pentru consolidarea si prosperarea Asociatiunei transilvane, ca-ci fondulu ei se imamulti la adunarea de estu-tempu, ca nece in unu altu anu, cu sum'a considerabila preste 6000 fl., adunandu-se inca si alte contributiuni.

Viitoriulu Asociatiunei este asigurat. Remane inca, ca subcomitetele districtuali si comunali se se organizeze, unde acést'a nu s'a intemplantu inca, si apoi d'impreuna eu cele organizate se lucre d'in tote poterile pentru a imulti mediulocele Asociatiunei; remane inca, ca fia-care romanu se

sacrifice denariulu seu pentru prosperarea acestei Asociatiuni, carea este condusa de romani zelosi; remane, ca fia-care romanu intieleginte se abia zelulu, energia si activitatea Dlu I o a n e I s i p u, demnulu jude alu cercului Rocnei, care numai d'in 7 comune, cam cu 9000 locuitori, aduna pre sem'a Asociatiunei 1200 fl. v. a., unu esemplu mare si demnu, pentru ca se veda fia care romanu, ce pote vointi'a tare, zelulu, lucrarea si indemnarea. Numai 20 de romani ca Dlu I s i p u si atunci in 2—3 nu ne vomu mai caf, ca n'ave-mu academi'a de drepturi si alte institute necesarie!! Esclamandu in fine: Nu uitati, Romaniloru Asociatiunea transilvana nece pre unu momentu — se trecemu la sedintiele II, III si IV, tiente in 9. si 10. aug., in cari Adunarea generale de estu-tempu a Asociatiunei transilvane a tratatu si desbatutu unele cestiuni, cari in raporturile publicate in acestu diurnalu au fostu atinse seu numai in treacatu, seu nece decatu. In sedinti'a I, tiente in 8. aug., s'a deschisu adunarea, s'au numitu diferitele comisiuni, etc. Reproducemu dara dupa „G a z e t a T r a n s i l v a n i e i“ aceste sedintie precum urmeza:

Sedinti'a II, 9 Aug. 1870.

Notariulu Popfiu dá cetire protocolului d'in sedinti'a trecuta, care dupa pucine observatiuni se verificá.

Se anucia sosirea a 2 telegrame d'in Brasiovu, unulu dela subcomitetulu departamentului Brasiovu si altulu dela dlu Iacobu Muresianu, ambele salutorie si indemnatorie la contribuii anuali pentru academi'a romana.

Dr. Nechita referesce in numele comisiunei esmisa pentru preliminarea bugetului pro 1870/71, ca comisiunea a primitu proiectulu comitetului cu modificatiunea puncteloru 2, 6 si 9. Una disputa mai lunga fu asup'a stipendiului lui Stef. Chirila agr. in Alburg. Comitetulu propune a se miciorá stipendiulu resp. dela 330 la 300 fl., ér' comisiunea e de parere, se remana totu 330. Se primesce propunerea comitetului.

D'in reportulu comisiunei de 3 esmisa pentru inscrierea membriloru se vede, ca pana acuma au incursu in casa Asociatiunei — cu cele de ieri — sum'a de 6527 fl. v. a.

D'in resortulu comisiunei esmisa pentru censurarea socotelor se vede, ca tote s'au aflatu in ordinea cea mai buna, ca fondulu Asociatiunei au crescutu in an. tr. cu 3500 fl. v. a.

Dlu cassariu Stegeriu prin o vorbire frumoasa declara, ca d'in remuneratiunea ce i-s'a votatu d'in partea Asociatiunei, se va face membru fundatoriu; adunarea i multumescce cu „se traiesca.“

Dlu Visarionu Romanu referesce in numele comisiunei de 7, esmisa pentru esaminarea propuneriloru, ca dlu Iacobu Bologa, asternendu unu proiectu pentru modalitatea procurarei midiuloceloru necesarie spre infintierea si sustinerea unei academie romane de drepturi in monarchia austro-ungara, propune, ca insa-si Asociatiunea se ide initiativa la infintierea proiectatei academie. Comisiunea a aflatu acestu proiectu*) de bunu si acceptandu-lu recomanda adunarei spre primire.

Adunarea primesce cu unanimitate in originalu intregu proiectulu pana la §. 5, in care se dice, ca „a d'in membrii contribuitori, voru decide loculu infintierii academie, apoi voru statorf si regulele necesarie spre sustinerea ei; la propunerea lui Elia Macelariu se primesce adausulu, ca la casu candu in acea adunare nu s'ar poté decide loculu, se se provoce una adunare extraordinaria, care apoi la totu casulu se pota decide.

Comisiunea de 7 recomanda mai departe primirea proiectului comitetului de a se edá d'in partea Asociatiunei unu manualu de agronomia. Se primesce.

Comisiunea propune primirea proiecteloru dlui Ladial. Vaida, cunoscute d'in disertatiunea sa, cari altcum fure primate de adunarea generale d'in an. tr. d'in Siomcut'a, cu deosebire procurarea biografelor barbatilor celoru mai renumiti, si anume comitetulu se le procureze in modulu celu mai convenientu. Se primesce.

Comisiunea areta, ca la comitetu a sositu de la dlu N. Chita unu manuscrisu de 50 cole intitulatu: „Viti'a cultivata“, pre care comitetulu, dupa o corectiune de stilu si ortografia, vre se lu tiparesca in 2000 ecsemplarie. — Comisiunea e de parere, ca acestu opu se se supuna mai antaiu la una esaminare detaiata a unora barbati de specialitate, cu deosebire d'in punctu de vedere, ca se se stabileze termini tehnici, in care privintia stámu reu.

Adunarea primesce, ca numai dupa consultarea comitetului cu barbati de specialitate, si dupa ce se va purificá, se se aduca la adunarea venitoria.

Referentele cetesce o epistola a dlui secretariu I. G. Baritu, prin carea se roga a-lu redicá d'in calitatea sa de secretariu.

In urma, recomanda 2 propuneri ale d. Axente Severu:

*) Se va publicá si in diuariulu nostru.

1. Că d'in mișu-locele Asociației se se cumpere in Transilvania unu bunu, unde cu timpu s'ar potè deschide una scola de agronomia de modelu. Dlu Elia Macelarîu propune, ca inchierea contractelor se se incredintieze singuru comitetului, fara de a se aduce si la adunarea generala înainte. Se mai face adausulu, ca comitetulu se stee la consultările in asta privință d'in 12 membri, facundu-li-se cunoscutu cu 2 septemane înainte. Al. Bohatielu propune, ca numai acele bunuri se se cumpere, cari dupa catastru au 5 percente. Se primesce.

2. Că adunarea se decida unu premiu de 50 galbeni pentru unu opu de igiena populara, cu unu adausu despre vitiulu beuturii si urmările ei. Se primesce.

Regretăm multu, că publiculu de la asta adunare nu fu ferice a audî pre celebrulu oratoriu Popfiu, de orace dlui au recesu de la disertatiunea d'in caus'a scurtîmei timpului.

Fiindu timpul inaintatu se inchia siedintia la 1/2 2 ore. —

III. siedintia, la 5 ore dupa prandiu.

Dupa verificarea protocolului siedintiei trecute, presiedintele aduce la cunoscintia, că s'au mai insinuat 2 disertatiuni, un'a a dlui capitanu in pensiune Fr. Mihailasiu despre: „Liniamentele limbei romane orientale cu cele occidentale“ si a dlui Gregoriu Pletosu: „Luminediate si vei fi, voiesce si vei potè.“

Dlu Mihailasiu pentru scurtîmea timpului recede, er' a dlui Pletosu, fiindu pre tardu insinuata, nu se pote disertă, — se lasa ambele numai pentru publicare in foia Asociației.

Se purcede la alegerea mai antăiu a presiedintului si a vice-presied. prin siedule.

In urm'a scrutiniului, se proclama de presiedinte Dlu Ladislau Basiliu Popu cu majoritate, contra dlui canonicu Timoteiu Cipariu, er' de vice-presied. dlui Iacobu Bologa.

Fiindu timpul inaiatatu se inchia siedintia la 1/2 9 ore.

Siedintia IV. 10 Augustu.

Presiedintele deschide siedintia la 10 ore a. m. — Dupa verificarea protocolului se purcede la alegeri mai de parte, mai antăiu a secretarilor, cassariului, bibliotecariului si controlorului.

In urm'a scrutiniului, presied. proclama de secretariu I. pre d. G. B. Baritiu cu unanimitate, de secr. II. pre d. I. V. Rusu cu majoritate, de cassariu pre d. I. Popescu cu majoritate, de bibliot. pre d. Maximu cu unanimitate.

De membri ai comitetului in urm'a scrutiniului se proclama: dd. Macelarîu, Dunca, br. Ursu, Maniu, Rusu, Boiu, Hanea, Rosca, V. Romanu, Dr. Nemesiu, G. Baritiu, Tulbasiu, er' de suplenti: dd. Cretiu, Ardeleanu, Dr. Racuciu, Ione Popu si Ioane Popescu.

Presiedintele propune alegerea unei comisii de 4 pentru verificarea protocolului d'in siedintia de asta-di, se alegu: Dr. Popu Stefanu, Grigoriu Moisilu, Ioane Florianu si Ioachim Muresianu.

Dlu Iosifu Vulcanu face cunoscuta adunarii, că dlui impreuna cu dlui Dragescu si cu alti 2 amici au aranjatu in 8 l. c. una conferintia literaria intru folosulu academiiei romane de drepturi si a teatrului natiunali, si ca venitul acelei conferintie e 99 fl. v. a.

Dr. Ales. Bohatielu multiumesce dlui fostu vice-presied. Hanea pentru servitiile facute in decursu de 3 ani Asociației, si roga adunarea a esprime acosta multumita protocolarmente. Se primesce cu „se taiesca.“

D. presied. asemene multiumesce si propune a se esprime toturor oficialilor si membrilor d'in comitetu multumita protocolarmente; apoi inchiide siedintia pre la 1 ora prin o vorbire frumosa, indemnandu pre membrii ei si de aici inainte a conlucra pentru scopulu Asociației. „Dăe Ddieu, ca Asociației se prospereze si de aici înainte,“ — apoi multiumesce naseudeniloru pentru marile sacrificii si pentru caldur'a, cu care au primitu adunarea Asociației: „Dloru d'in districtulu Nasedului! Fii mamei veduvite amu alergatu d'in tote anghiuirile patriei la dvoastra, cunoscundu-ve dorintia. Primirea e forte pomposa, pentru care vi se aduce multumita“, asemene multiumesce comitetului arangiatoriu, nouiloru membri supdatori si ordinari, fratiloru marmatieni, bihoreni si bucovineni: Salutare tie, pamentru romanticu Nasedu, pre care diacu osamentele sacre ale lui Marianu! Salutare tie, dloru si fratiloru!

D. Dr. Lazaru multiumesce in numele comitetului arangiatoriu dlui presied. si membriloru participatori in asta adunare, rogandu-se, ca se li se ierte, daca n'au prespusu dorintiei, asecurandu-i pre toti de bunavointia si recunoscintia.

Presiedintele: Se traiesca natiunea romana!

Intruce cele mai entusiasmte strigări de „se traiesca“ si intre sunetele trescuriloru, si ale muziceii, intregu publiculu parascesca sala de adunare, si petrecu pre presied. pana la cortelu.

La 4 ore p. m., preste 30 persone facura una escursiune pana la valile San-Georgiului, petrecuti fiindu de dlui presied. pana la podulu Rebrei. — Intre participatorii la asta escursiune amu salutat cu bucuria pre d. I. Bologa, Macelarîu, Dr. Ratiu, V. Romanu, I. Vulcanu, Dragescu, domnele Ratiu si Macelarîu. In diu'a urmatoria se continua escursiunea pana la Rocna vechia, unde se afla interesantele catacombe ale Rocnei antice; er' la Aniesiu se arangia unu banchetu ce dura pana tardu ser'a; se arangia in San-Georgiu una petrecere de jocu, ce dura pana tardu. In 12 se finira atatu escursiunile de pre romantica vale a Somesiului, catu si festivitaea adunarii generale.

Publiu.

De la diet'a Bucovinei.

Siedintia I. in 20 augustu a. c.

Inceputulu la 10 ore, 30 minute. D'in partea guvernului: consiliariulu gov. Iosefu cavaleru de Etmayer. Concepisti: Dr. Soleschi si Thorn. Deputati 25 la numeru si Escelentia sa ministrulu Alesandru baronu de Petrinu.

Etmayer. Am onore de a impartesi pre-onorantei adunari, că sum insarcinatu d'in partea ministeriului de interne de a inlocui pre absentulu presiedinte alu tieriei in dieta. Maiestatea Sa a binevoitu a denumi pre deputatulu Alesandru baronu de Vasilecu de capitanu alu tieriei, si pre arcimandritulu Teofilu Bendela de vice-capitanu.

A. Vasilecu depune juramentulu si ocupa locul destinatulu si dupa acea se adreseza cãtra dieta cu cuvintele urmatorie:

Innalta dieta! Maiestatea Sa a binevoitu a me denumi capitanu alu tieriei si a-mi incredintia conducerea acestei diete. Insarcinatu fiindu cu acestu oficiu de onore si, ocupandu postulu atatu de importantu cu cea mai respectuosa gratia, ve rogu, Domniloru, de a me spriginii in misiunea mea cu indulgentia D.Vostre! Seriose sunt temele, cari ni voru veni spre desbatere; de mare insemnate voru fi ele pentru patria nostra. Noi vomu ave in consecntia resolutiunei dietale a spori largirea autonomiei tieriei si a innainta d'in tote poterile nostre impacarea universale in cuprinsulu imperiului. Isbitirea impacarii, la carea toti patriotii voru contribui cu totu devotamentulu, va redã monarcei vedia puterii sale de mai innainte, si desvoltarea constitutiunale tocmã atunci va dobandi duraveritatea asecurata. Noi nu numai cã vomu aperiã cu totu zelulu interesele tieriei, ei vomu spriginii d'in tote poterilo si guvernulu presinte in scopulu seu meritaveru de a impacã tote natiunalitãtile. Cu tote aceste-a, macaru de s'ar' intempra ori-ce, daca pretensiunile nostre legitime voru fi realizate seu nu, totu si vomu fi ori si candu cu anticã fidelitate si aplicare cãtra pre innaltulu tronulu in inspiratã chiamare: se traiesca imperatulu si ducele nostru Franciscu Iosefu I. (Adunarea: se traiesca!)

Etmayer: Am onore de a presintã on. adunari unu mesagiu imperatescu. (Se cetesce mesagiulu.)

Miculi face propunere, ca mesagiulu imperatescu se se respunda priu una adresa, ca spre comunerea adresei se se alega unu comitetu de 5 membri si ca propunerea acosta se se primesca ca urgenta.

Presiedintele: Acosta propunere o voiu immult si o voiu aduce la prim'a cetire.

Miculi: Sum de parere, ca se se incungiure tiparirea propunerei si ca se se pasiesca inca asta-di la alegerea comitetului. Insemnateea innalteloru acte ale statului, cari acum le-amu auditu, increderea cea mare a Maiestãtii Sale in dieta, stimarea si venerarea ce o detorimu M. S., apoi usulu generalu si parlamentariu ni impunu respunderea urgenta la mesagiulu imperatescu.

Presiedintele intreba adunarea, daca e intielesã cu incungiurarea §. 42. — Adunarea e intielesã.

Cu majoritate de voturi se alegu in comitetu: Dnii Miculi, br. Nicolau Musteatia si Voinarovicu cu cãte 25 voturi, Victoru de Stircea si Alecu Hurmuzachi cu cãte 16 voturi.

Deputatii depusera juramentulu in limb'a romana si in cea garmana.

Finca siedintiei la 11 ore si 20 minute a. m.

Siedintia II de la 22 augustu.

Presiedinte: capitanulu tieriei Ales. br. de Vasilecu, vice-capitanulu Bendela. D'in partea regimului: consiliariulu guvernialu Iosefu cav. de Etmayer. Deputati la numeru 25 si Escelentia sa ministrulu Alesandru br. de Petrinu.

Se citescu trei epistole incurse de la regimu prin cari se anuncia, cã Otone Petrinu, Rudolfu cav. de Ferro si Iacobu Simonovicu au renunciatu a mai fi membrii comisiunei de contributiune, si se invita diet'a de a pasi la alegere noua. Alte doue epistole, a caroru cetire urmã celoru de mai innainte, facu cunoscuta demisiunarea deputatului d'in districtulu Diostavn'a, Tudoru Lergiu (?), si a deputatului d'in Gur'a-Humorului, Eugeniu de Stircea.

Presiedintele: Mi-sa tramisu d'in partea Suceaveniloru unu protestu contr'a alegerei deputatulu Starcu.

Se trece la constituirea biroului, si in comitetulu verificatoriu se alegu: Andreescu cu 24 voturi, Reneiu, Miller si Leo de Vasilecu cu cãte 23 voturi. In comitetulu pentru petitiuni se alegu: Alt, Andreescu si Lupulu cu cãte 26 voturi, br. Capri si Vlasca cu cãte 14 voturi.

Alt e de parere, ca cetirea prima a elaborateloru financiarie se premerga verificãrilor.

Br. Musteatia: Inainte de tote e de trebuintia, ca toti deputatii se fia alesi pre basa legale. Avemu si unu nunciu imperatescu, care ne urgiteza a alege deputati in senatulu imperialu, noi inse nu potemu pasi la acosta alegere pana ce diet'a nu e constituita pre basa legale.

Alt: Propunerea mea tãntesce numai la scurtîmea timpului, cãci elaboratele financiarie voru luã multu timp in consideratiune.

Propunerea dlui Alt se pune la votare si cade.

Alegerile Dloru: Teofilu Bendela, Samuilu Andreescu, Cochanovschi, Dr. Poras, a Escelentiei sale Al. br. de Petrinu, Iacobu cav. de Miculi, Al. br. Vasilecu, Al. cav. de Hurmuzachi, Victoru cav. de Stircea. N. br. Capri, Ionu de Lupulu, Leo cav. de Vasilecu, Alt, Mehoffer, Miller, de Covaciu, Nic. br. Musteatia, Voinarovicu, Richardu Schulz, Eudosiu cav. de Hurmuzachi, Ionu Crapeu, Ciprianu Bucatariu, Eugenu cav. de Stircea, Oreste Reneiu de Hirseni, s'a primitu cu unanimitate.

V. de Stircea: La alegerea dlui Vasca s'au comis multe irregularitati, prin cari alegerea ar potè fi alterata. Sum de parere, ca raportulu se se deã comitetulu verificatoriu spre cercetare.

Voinarovicu, referinte: Raporturile comitetului tieriei nu s'au mai luat nice una-data la a doua cercetare.

Propunerea dlui Stircea se primesce cu 13 contr'a 11 voturi.

Voinarovicu: Raportulu despre alegerea dlui Starcu nu se pote ceti, de ora-ce asta-di a incursu una protestare d'in partea alegutoriloru, care protestare trebeu reveduita.

Stircea: Cuprinsulu acestui actu stã, pote, in referintia reciproca cu verificatiunea alegerei. Asiu fi deci de parere, ca protestarea se se cãtesca acuma.

Alt: Raportulu despre alegerea districtului Siretu asemenea nu se pote ceti, fiindu-cã a incursu una protestare, carea trebeu reveduita.

Br. Musteatia: Facu propunerea, ca acele raporturi se se cãtesca, fiindu-cã stau asta-di la ordinea d'ilei. —

Adunarea primesce. — Siedintia se intrerumpe pre 5 minute. — 11 deputati (germani si 3 romani) parascescu diet'a.

Dupa redeschiderea siedintiei, dlui de Reneiu propune, ca protestulu Suciaveniloru se nu se deã comitetulu tieriei, ci comitetulu verificatoriu spre desbatere si referare.

Eudosiu de Hurmuzachi: Ordinea dietei nu concede! (Gidanii de pre galeria; ganz richtig!) Comitetulu tieriei nu se pote acusa de intardiare; elu este autorizatulu prin lege a cercetã totu-de-un'a alegerele. Deputatii nu sunt toti de fatia. Legea cere, ca celu pitienu diumetate d'in numerulu intregu alu deputatorulu se fia de fatia spre a potè face conclusiuni (Gidanii: Ganz richtig! Bravo!) Nu remane deci alt'a, decãtu a inchiide siedintia. (Galeria. Bravo!)

Reneiu: Nimenea nu va afirmã, cã unu protestu tardu incursu se fia unu suplimentu alu alegerei. (Bravo.)

Presiedintele: Sub toti deputatii intielegu eu, dupa lege, numai acei-a, cari intr'adeveru sunt membri ai dietei. Sunt cu tote 27 voturi, resulta deci una majoritate de 15, carea se fia aici.

Propunerea dlui Hurmuzachi este in minoritate. — Hurmuzachi parascesca sala sub eschiamari ale gidaniloru de: bravo! Toti romanii, afara de Hurmuzachi, au ramas in dieta. Propunerea lui Reneiu se primesce cu unanimitate. — Br. Musteatia propune inchiiderea siedintiei. Adunarea primesce, si siedintia se inchiide la 1 ora d. m. (Siedintia viitoria marti demanetia.)

Dionisiu Ionu Olariu, m. p.

Fogarasu 30 aug. 1870.

Onorata Redactiune!

Corespondintele L. d'in Fagarasiu a latitu si latiesce neincetatu aici, ca candu s'ar teme de faptele maneloru sale, cumcã eu asiu fi tramitietorulu Corespondintieloru d'in „Federatiunea“, Nr. 54 si 72 privitorie la mi multe descoperiri de abusu a supra Vice-Capitanulu Codru Draguianu. Nevoindu eu a luã fapte straine in sarcina mea, dechiaru publice, cumcã eu nu sum tramitietorulu aceloru corespondintie, nici seiu ce-va despre ele, nici stau in cea mai mica relatieune cu acelea corespondintie.

Totu odata rogu pre On. Redactiune se binevoiesca

